

Meerkerk/Leerdam, 13 mei 2025

Betreft: schriftelijke vragen over effecten Voorjaarsnota op bezuinigingsopgave

Geacht college,

De afgelopen maanden hebben de Rijksoverheid en medeoverheden intensieve gesprekken gevoerd om invulling te geven aan de grote financiële tekorten. Deze gesprekken hebben tot enig resultaat geleid: voor 2025 tot en met 2027 komt er in totaal circa € 3 miljard cumulatief beschikbaar voor jeugdzorg en gemeenten. Wat dit precies voor Vijfheerenlanden betekent, is nog niet duidelijk. Wethouder Van Maanen deelde het al schriftelijk mee aan het presidium: de precieze uitwerking van de Voorjaarsnota volgt bij het verschijnen van de meicirculaire.

We vinden het van belang om zo snel mogelijk zicht te krijgen op de effecten van de Voorjaarsnota op onze bezuinigingsopgave. Naar verwachting zijn er voordelen die kunnen helpen om de tekorten in 2025–2027 te beperken. Als het tekort door deze extra middelen kleiner wordt, kunnen de bezuinigingsmaatregelen nog gericht, en waar mogelijk beperkter, worden ingezet.

De fracties van de ChristenUnie en de PvdA maken zich grote zorgen over de maatschappelijke gevolgen van de voorgestelde bezuinigingen, in het bijzonder binnen het sociaal domein. Achter elk budget en elke bezuinigingsmaatregel schuilt immers een mens: een jongere die hulp nodig heeft, een gezin dat worstelt, een oudere die afhankelijk is van ondersteuning.

Met het oog op die maatschappelijke realiteit willen wij als raad tijdig inzicht in de financiële ruimte die ontstaat door de Voorjaarsnota van het Rijk. Deze tijdelijke middelen kunnen, als ze verstandig worden ingezet, lucht geven om pijnlijke keuzes uit te stellen of zelfs te voorkomen. We willen daarom niet alleen weten welke koers het college voor ogen heeft, maar vooral ook welke keuzes er zijn, zodat de gemeenteraad in positie is om te sturen op behoud van voorzieningen die mensen raken.

In dat licht stellen wij de volgende vragen:

1. Omkeerbaarheid en politieke keuzeruimte

Een van de kaders voor het ombuigingsproces draait om omkeerbaarheid: het beoogd pakket aan bezuinigingen moet kunnen worden teruggedraaid als er weer financiële ruimte komt. Nu de Voorjaarsnota voor de jaren 2025–2027 voorziet in tijdelijke meevallers, vragen wij welke concrete bezuinigingsmaatregelen het college in dit licht omkeerbaar acht. Welke keuzes overweegt het college zelf op basis van de Voorjaarsnota, en welke afwegingen liggen daaraan ten grondslag?

2. Onderwijshuisvesting en uitvoeringslast

Tijdens de opiniërende bespreking van 10 april jl. heeft de ChristenUnie-fractie uitgesproken dat zij het beperken van de middelen voor onderwijshuisvesting tot het wettelijke minimum een zeer onverstandige keuze vindt. Ook de PvdA-fractie gaf aan deze maatregel niet te steunen, juist omdat deze het DIHPO ondermijnt en het oplossen van complexe onderwijsvraagstukken, zoals in Hoef en Haag, belemmert. Bovendien levert de maatregel op korte termijn geen besparing op, terwijl hij wel langdurige onzekerheid creëert. Gelet op deze brede zorgen en het uitblijven van directe besparing, rijst de vraag of deze bezuiniging, zeker met de tijdelijke meevallers uit de Voorjaarsnota, nog wel noodzakelijk is.

- a. Acht het college het nog steeds verantwoord deze maatregel door te zetten?
- b. Kan het college de reacties van schoolbesturen en ambtelijke inzet (zoals doorrekeningen en wijzigingen in regelgeving) met betrekking tot deze maatregel met de raad delen?

3. Inzet meevallers sociaal domein

De urgentie om te bezuinigen op het sociaal domein neemt af. De extra middelen vanuit het Rijk zijn bovendien grotendeels bestemd voor jeugdzorg en het bredere sociaal domein. Dit biedt kansen om maatschappelijke schade te beperken en te blijven investeren in de toekomst van kinderen, gezinnen en kwetsbare inwoners.

- a. Kan het college inzicht geven in de verschillende keuzemogelijkheden bij de inzet van deze 'meevallers binnen het sociaal domein'?
- b. Is het college bereid om bij de uitwerking van de Kadernota prioriteit te geven aan het schrappen of afzwakken van bezuinigingen binnen het sociaal domein (waaronder preventie en ondersteuning voor kwetsbare kinderen en gezinnen)?

Wij zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Dico Baars
Fractievoorzitter ChristenUnie

Soemya Amghar
Fractievoorzitter PvdA